ISSN-1301-9058

GEFAD

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

GAZİ UNIVERSITY
JOURNAL OF GAZİ EDUCATIONAL FACULTY
(GUJGEF)

CİLT VOLUME 28 SAYI NUMBER 2008-2

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi

Sahibi:
Rektör
Prof. Dr. RIZA AYHAN

Editör:
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ

GEFAD Yayın Kurulu:
Prof. Dr. Cemalettin ŞAHİN (Gazi Ünv.)
Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK (Gazi Ünv.)
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ (Gazi Ünv.)
Prof. Dr. Ziya ARGÜN(Gazi Ünv.)
Prof. Nevhiz ERCAN (Gazi Ünv.)
Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE (Ank. Ünv.)
Prof. Dr.Nuri KÖSTÜKLÜ (Selçuk Ünv.)
Prof. Dr. Ömer GEBAN (ODTÜ)
Prof. Dr. Ayten GENÇ (Hacettepe Ünv.)
Prof.Dr. Ali SEVGİ (Başkent Ünv.)
Prof.Dr. Atilla ATAR (Anadolu Ünv.)
Doç. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Ünv.)
Doç. Dr. Salih ATEŞ (Abant Ünv.)
Yard. Doç.Dr. Mehmet ŞEREN (Gazi Ünv.)

Editör Yardımcıları:
Dr. Uygar KANLI
Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK
Arş. Gör. Önder ŞENSOY

GEFAD, yılda üç defa yayımlanan hakemli bir dergidir.

Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty

Owner:
Rector
Prof. Dr. RIZA AYHAN

Editor:
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ

GUJGEF Editorial Board:
Prof. Dr. Cemalettin ŞAHİN (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Ziya ARGÜN(Gazi Uni.)
Prof. Nevhiz ERCAN (Gazi Uni.)
Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE (Ankara Uni.)
Prof. Dr.Nuri KÖSTÜKLÜ (Selçuk Uni.)
Prof. Dr. Ömer GEBAN (METU)
Prof. Dr. Ayten GENÇ (Hacettepe Uni.)
Prof.Dr. Ali SEVGİ (Başkent Uni.)
Prof.Dr.Atilla ATAR (Anadolu Uni.)
Doç. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Uni.)
Doç. Dr. Salih ATEŞ (Abant Uni.)
Yard. Doç.Dr. Mehmet ŞEREN (Gazi Uni.)

Associate Editors:
Dr. Uygar KANLI
Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK
Research Asistant Önder ŞENSOY

GUJGEF is a refereed journal that is published three times a year.

Gazi Üniversitesi
Gazi Eğitim Fakültesi
06500 Teknikokullar-ANKARA-TÜRKİYE
web:www. gefad.gazi.edu.tr
e-mail: gefad@gazi.edu.tr

BU SAYIDAKİ MAKALELERİN HAKEMLERİ

Prof. Dr. M. Ali ÇORLU (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. İlknur KEÇİK (Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Vedat ÖZSOY (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Salih ÇEPNİ (Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Prof. İsmail BOZKAYA (Uludağ Üniversitesi)

Prof. Ülkü ÖZGÜR (Gazi Üniversitesi)

Doç. Dr. Salih ATEŞ (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)

Doç. Dr. Galip YÜKSEL (Gazi Üniversitesi)

Doç. Dr. Gölge SEFEROĞLU (ODTÜ)

Doç. Dr. Hülya KELECİOĞLU (Hacettepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Selahattin GELBAL (Hacettepe Üniversitesi)

Doç. Dr. Mustafa S. KAÇALİN (Marmara Üniversitesi)

Doç. Dr. Ümit Deniz TURAN (Anadolu Üniversitesi)

Doç. Dr. Melek Gökay (Selçuk Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Deniz GÜRÇAY (Hacettepe Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Nevin AKKAYA (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞEREN (Gazi Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Gıyasettin AYTAŞ (Gazi Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Ece SARIGÜL (Selçuk Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. İsmail Özgür SOĞANCI (Anadolu Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Sezen ÖZEKE (Uludağ Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Vesile YILDIZ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. İrfan YURDABAKAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Mustafa DOĞRU (Akdeniz Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Muhammet UŞAK (Dumlupınar Üniversitesi)

GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 28, Sayı 2 (2008) 51-67

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanımına İlişkin Bir Araştırma

A Research About the Using of Turkish Music Melodies in the Individual Voice Education Courses Which Are Being Applied At the Music Education Programme

Deniz Yener KEKEÇ
TRT Çoksesli Korosu Ses Sanatçısı, Ankara

Aytekin ALBUZ
Gazi Üni. Gazi Eğt. Fak. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Ankara, e mail: aytekina@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma; Müzik öğretmenliği Anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel ses eğitimi (anadal şan) derslerinde, Türk müziğine dayalı ezgilerin kullanılma durumunun belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada bir kısım veriler, Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel ses eğitimi (anadal şan) öğretim elemanlarına uygulanan anketler yoluyla, bir kısım veriler ise kaynak tarama yöntemiyle elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; bireysel ses eğitimi (anadal şan) derslerinde geleneksel müziklerimize ait öğelerin yakından uzağa öğretim anlayışı ilkesi çerçevesinde kullanılmasının olumlu neticeler vereceği, bu konuda çalışmalar yapan müzik adamlarının desteklenmesinin gerekliliği ve bu alanda öğretim, yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi hususlarında ortak bulgular elde edilmiştir.
Anahtar Sözcükler: Ses Eğitimi, Müzik Eğitimi, Geleneksel Türk Müziği

ABSTRACT

Aim of this research is to determine, the using of Turkish Music melodies in the individual voice education courses which are being applied at the Music Education Programme. In this research, some parts of datas were collected by survey which was applied to scholars who are the Individual Voice Education members of Music Education Programmes of Fine Art Education Departments of Universities' Facullty of Education, and also some other parts of datas were collected with resource scanning method. The conclusion of research shows that scholars are sharing same opinions about the using of the elements of our traditional music within the near to far teaching methode will give positive results in Individual Voice

Education Courses and the necessity of supporting musicians who are studying on this subject. And they also agree on that there is a difference of opinion in instructions, methods and techniques on this subject.
Key Words: Voice Education , Music Education , Traditional Turkish Music

SUMMARY

This research, as a descriptive one based on general survey model, was conducted so as to identify certain aspects at Music Teacher Education departments such as "the state of use of melodies in Turkish Music,development of art-based singing based on our traditional music,the state of validity-reliability of techniques and principles of existing voice education in teaching of our traditional music and qualitative accessibility and adequacy of educational materials exploited in the teaching of our traditional music.

The universe of the research is music teacher education programs in the fine arts education departments of educational faculties, while the sample group is the 10 music education programs and 20 academic staff of these programs.

Gathered data was converted to numerical values as frequency (f) and percentage (%), presented in charts and accordingly interpreted. In the interpretation process, the options "completely" and "mostly" was unified and taken as "positive" , "never" and "scarcely" was taken as "negative" and finally the option "partly"was considered to be neutral.

The results of the research revealed that: for the variable "the state of use of melodies in Turkish Music academic staff'65% of the academic staff were positive, 15% were negative and 20% of them were chosen "partly" option. As for the variable "development of art-based singing based on our traditional music" 20% decided on "partly"and the rest 80% were positive. For the variable "The skills of trainees in signing the tradional songs", 60% of them are positive, 30% partly and 10% were negative,and for the "the state of validity-reliability of techniques and principles of existing voice education in vocalizing of our traditional music" academics were 25% positive, 30% partly and 45% negative, finally for the variable "the state of accessibility of the materials of our traditional music", academics were 10% positive,25% partly and 65 % negative.

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze değin müzik eğitimi bölümlerinde ses eğitimi dersleri, birçok isimle adlandırılmaya çalışılmıştır. Müzik eğitimi veren kurumlarda insan sesinin geliştirilmesiyle ilgili olarak verilen planlı eğitime yönelik derslere; Şan–Şan Eğitimi-Ses Eğitimi, Bireysel Söyleme, Bireysel Ses Eğitimi, Koro, Toplu Söyleme ve Konuşma Eğitimi gibi isimlerle karşılık bulunmaya çalışılmıştır.

Ses eğitimi genel olarak "Şan" ya da "Şan Eğitimi" olarak adlandırılmaktadır. Türkçe'ye Fransızca "Chant" sözcüğünden geçmiştir. Sese; dayanıklılık, sağlamlık kazandırmak için sesi işlemek yetiştirmek, sesle şarkı söyleme sanatıdır. Aynı zamanda insan sesiyle oluşturulan müziksel ve teknik sesler bütünü olarak da adlandırılmıştır (Kekeç, 2006, 8).

İnsan sesinin şan açısından eğitilmesinin temelinde, ses çıkarırken kullanacağı organları doğru ve etkili kullanmayı öğrenme ve öğrendiği bu davranışları kullanarak, doğru ve güzel şarkı söylenmesi hedeflenir.

Ses eğitimi, müzik eğitiminin sesle ilgili her türünde ve her düzeyindeki eğitim basamağında, insan sesinin kullanılmasıyla ilgili olarak konuşma eğitimi, şarkı söyleme eğitimi ve şan eğitimi gibi ses eğitimi türlerini de içine almaktadır.

Ses eğitimi ya da bir başka ifadeyle şan eğitimi; nefes, dil gibi sesi oluşturan organlara ait anatomi bilgisinin bilinmesi ve doğru kullanılması ve öğrenilmesiyle oluşturulmalıdır. Mesleki ses eğitiminde süreç çok önemli bir etkendir. Şan eğitimi derslerinde somut bilgilerle örnekler çok kısıtlı kalmaktadır. Çoğu zaman öğrenci öğretmenini taklit ederek, sesini öğretmenine uydurarak duyduğu sesleri çıkarmaya çalışmaktadır. Öğrenci bu aşamada duyuşsal olarak öğretmeninin çıkardığı sesleri anlamakta ancak kendi bedeninde çok basit alıştırmalarda dahi olsa bunları başarıyla uygulaması zor olmaktadır. Şüphesiz ki öğrenci, belirli bir aşama kaydettikten sonra geriye dönüp baktığında, söylemekte zorlandığı ezgi yada alıştırmaları daha farklı bir gözle değerlendirmektedir. Bu açıdan ses eğitiminde başarılı olabilmek için öğretim süreci çok önemli bir unsurdur.

Bireyin sesi eğitilirken, sesin registeri üzerinde önemle durulmalı ve yapılan alıştırmalar sadece bir ses bölgesine yönelik olarak yapılmamalı, bireyin bütün tonları geliştirilmelidir. Bir registerden başka bir registere geçişlerde geçiş tonları belli edilmeden, sesi kırmadan, seste renk, tını ve volüm değişiklikleri yapmadan sesin çıkarılmasına gayret gösterilmelidir. İyi eğitilmiş seslerde register geçişleri fark edilmemektedir (Çevik, 1999, 35).

İnsan sesinin doğru, etkili ve teknik olarak kullanılmasına yönelik olarak verilecek eğitimler şu şekilde sıralanabilir:

Şan Eğitimi: Fransızca chant sözcüğünden dilimize geçmiştir. İnsan sesine dayanıklılık ve sağlamlık kazandırmak üzere sesi geliştirmek, işlemek, teknik beceri kazandırmak anlamına gelmektedir. Günümüzde, müzik eğitimi çevrelerince yukarıdaki açıklamaları da içine alacak biçimde güzel şarkı söyleme, sesi doğru ve etkili kullanma, daha çok opera eserlerinin tür, dönem özelliklerine göre seslendirilmesini amaçlayarak bireye davranışlar kazandırarak opera şarkıcılığı eğitimini çağrıştırır.

Şarkı Söyleme Eğitimi: Genel olarak ses eğitiminin temel ilkelerinden yararlanarak, bireye doğru, etkili ve güzel şarkı söyletmeyi amaçlar. Şan eğitiminde amaç; sahne ve opera şarkıcılığı eğitimi iken, şarkı söyleme eğitiminde ise amaç, her tür ve düzeydeki şarkıları güzel ve etkili söyleyebilmektir. Dolayısıyla müzik eğitimi programlarında ses eğitimi dersleri, şarkı söyleme eğitimi olarak başlar ve ses eğitimin temel ilke ve davranışlarını bireye kazandırmayı amaçlayarak ileri düzeyde şarkı söyleme eğitimi olarak uygulanır.

Bireysel Ses Eğitimi: Ses eğitimi, bireyin sesini etkili kullanmasına yönelik olarak, müzik eğitiminin ses eğitimini ilgilendiren her alanında yani genel, amatör, mesleki müzik eğitimi türlerinde dil ve konuşma ile ilgili problemlerin giderilmesinde ve fiziksel müdahaleler sonucu insan sesinde oluşan rahatsızlıkların ve kusurların giderilmesinde ses eğitiminin temel ilkelerinden yararlanarak bireye sesini daha etkili, doğru ve bilinçli kullanabilmeyi ve güzel şarkı söylemeyi amaçlamaktadır(Töreyin, 1999, 2).

Bir müzik eğitimcisinin en önemli öğretim aracı sesidir. Sesini doğru, etkili ve güzel bir biçimde kullanan bir müzik eğitimcisinin, daha etkin ve daha başarılı olması beklenir. Ancak programlarda hem anadal hem de genel ses eğitimi derslerine bakıldığında dersin işleniş, amaç ve hedeflerine yönelik olarak yeterli ders saati ayrılmadığı görülmektedir.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yürütülen ses eğitimi (Şan) derslerinde, hedefler ve amaçlar sanatçı yetiştiren kurumlardaki hedeflerden ve amaçlardan farklı tutulmalıdır. Ülkemizin müzik eğitimcilerini yetiştiren en köklü eğitim kurumlarından biri olan eski adıyla Musiki Muallim Mektebinde, uzun yıllar boyunca İtalyanca yabancı dil olarak okutulmuş ve ses eğitimi dersleri de İtalyanca metotlarla yürütülmeye çalışılmıştır. Bu durum yurt içinde nerdeyse tüm yaşantısı boyunca derslerinde Türkçe söyleyecek, söyletecek ve öğretecek olan müzik öğretmeni açısından bir handikap oluşturmakla birlikte, aynı zamanda da Türk diline ve müziğine dayalı ulusal söyleme biçiminin gelişmesine de engel teşkil etmiştir (Egüz, 1978, 1).

Kültürel, ekonomik ve sosyal sorunlarını çözmüş, dil gelişimini tamamlamış toplumlar, daha sanatsal ve estetik düzeyi yüksek sesler oluşturmuşlar ve bu sesleri hayatlarının her alanında kullanmışlardır. Yanı sıra ilkel toplumlarda kullanılan sesler de ihtiyaçlara bağlı olarak gelişim göstermiş, ancak uygar toplumlar düzeyine ulaşamamıştır (Taşer, 1992, 94).

Çağdaşlaşma yolundaki inancını bir çok alanda kanıtlamış olan Türk insanının, müziğin her türü hakkında da bilgi sahibi olmak istemesi, en doğal hakkıdır. Bu bağlamda özgün bir müzik türü ve aynı zamanda ulusal kültürümüzün de önemli bir parçası sayılan geleneksel müziklerimizin müzik öğretim programlarında yer alması ve öğretilmesi de müzik kültürümüz açısından önem taşıyacaktır (Gedikli, 1994, 93).

Geleneksel müziklerimiz özünü yüzyıllardır Türklerin yerleşip yaşadığı yerlerden almış ve değişip gelişerek bugünlere kadar gelmiştir. Geleneksel müziklerimiz micro ses sistemine dahil olup; yatay anlamda nağme müziği eksenine dayanır. Klasik Türk Müziği eşit olmayan 24 perdeden (Arel-Ezgi-Uzdilek'e göre), Türk Halk Müziği ise yine birbirine eşit olmayan 17 perdeden oluşmuştur. Oysa Batı müziği ses sistemi

birbirine eşit (Tampere) 12 perde ve macro ses sistemine dayanmaktadır. Ancak bu demek değildir ki, bu iki kültüre ait müzik sistemi hiçbir koşulda yan yana gelemez. Bu amaçla öteden beri uygun koşullar sağlanarak bu konuda denemeler yapılmış ve yapılmaya da devam edilmektedir. Zira bu hususta Atatürk'ün "Müziğimizi genel son müzik kurallarına göre işlemek ve çağa ayak uydurmak mecburiyeti vardır" sözü unutulmamalı, evrensel normlara ve müziğin her boyutuna olabildiğince kendi kültürel kimliğimizi koruyarak katılım sağlamanın yolları araştırılmalıdır (Albuz, 2001, 77).

Konuyla ilgili olarak, Olgun'un geleneksel kaynaklı müziklerimizden hareketle keman eğitimine ilişkin görüşlerini ses eğitimine uyarlamak da mümkündür. Buna göre;

- Başlangıç aşaması için kulağın tanıdığı dizilerle ses eğitimi yapmak, ilerlemede ve motivasyonda kolaylıklar sağlayacaktır.
- Bilindik melodilerin özellikle başlangıç aşamasında kullanımı, denetimi de kendiliğinden beraberinde getirecektir.
- Geleneksel müziklerimizden hareketle Çağdaş Türk Müziğine ve oradan da evrensel müziğe geçiş yolu daha kolay olacaktır.
- Müzik öğretmeni adaylarının ihtiyaç duydukları anda ellerinin altında bulabilecekleri geleneksel müziklerimize dayalı bir repertuar olacaktır.
- Uygulanan bu yaklaşım ve deneme süreçlerinde, yeni ürünlerin ortaya çıkması özendirilmiş ve teşvik edilmiş olacaktır.
- Geleneksel müziklerimize dayalı söyleme biçimleri oluşacaktır (Olgun, 1994, 124).

Görüleceği gibi, müzik eğitiminde ulusal bir birlik sağlanması, geleneksel müziklerimize dayalı çağdaş ve kabul edilebilir ulusal bir şarkı söyleme biçimi geliştirilmesi ve bu hedefin tüm ulusa benimsetilmesi çabaları, çağdaş çoksesli Türk Müziği'nin gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır.

1.1. Problem Durumu

Bu çalışmanın esas problem cümlesi; "Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanım

Durumu Nasıldır?" biçiminde oluşturulmuştur.

1.2. Amaçlar

- Bireysel ses eğitimi derslerinde, Türk müziğine dayalı ezgilerin kullanım durumunu tespit etmek,
- Geleneksel müziklerimizin şan eğitimine uygunluk derecesini saptamak,
- Günümüze değin uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde, geleneksel müziklerimize dayalı söyleme ekolü oluşma durumunu değerlendirmek,
- Bireysel ses eğitimi derslerinde, öğrencilerin geleneksel müziklerimizi söyleme konusundaki beceri durumlarını ortaya koymak,
- Geleneksel müziklerimize dayalı eserlerin kullanımında şan tekniği açısından farklı ses gruplarına ait kaynak, eser ve notasyona ilişkin eğitim materyallerine ulaşılabilme durumlarını ortaya sermek,
- Bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan, geleneksel müziklerimize dayalı ezgi ya da eserlerin geçerlilik durumunu sorgulamak.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma; Üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği A.B.D. programında yürütülen "Bireysel ses eğitimi" derslerinde kullanılan geleneksel müziklerimizin işlevi, durumu ve konumunu tespit etmeye yönelik, genel tarama modelinde betimsel bir alan araştırmasıdır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği A.B.D., örneklemini ise yine aynı kurum içerisinden tespit edilen 10 adet Müzik öğretmenliği Ana Bilim Dalı ile bu kurumlarda görev yapan 20 kişilik öğretim elemanı oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Kaynak tarama yoluyla elde edilen veriler, sistematik hale getirilip düzenlenmiş; anket formundan elde edilen veriler ise Frekans (f) ve Yüzde (%) olarak sayısal değerlere dönüştürülüp tablolaştırılmış ve açıklanarak yorumlanmıştır. Anketlerin yorumunda "Tamamen" ve "Büyük Ölçüde" seçenekleri birleştirilerek olumlu, "Çok Az" ve "Hiç" seçenekleri birleştirilerek olumsuz ve kısmen seçeneği ise etkisiz olarak değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, uzman görüşüne dayalı olarak öğretim elamanlarına uygulanan anketlerden elde edilen sonuçlar, tablolar halinde açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo:3.1. Anketi Yanıtlayan Öğretim Elemanları ve Görev Yaptıkları Üniversitelere Göre Dağılımı.

ÜNVANLAR / ÜNİVERSİTELER	*PROF.*	*DOÇ.*	*YRD. DOÇ*	*ÖĞR. GÖR.*	*ARAŞ GÖR.*	*OKUTMAN*	*TOPLAM*
Gazi Ünv. Müzik Eğt. A.B.D.	*	*		*	* *		*5*
Uludağ Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.				*		*	*2*
18 Mart Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.				* *			*2*
100. Yıl Ünv. Müzik Eğt. A.B.D.			*	*			*2*
Gop. Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.		*		*			*2*
Selçuk Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.			* *				*2*
Cumhuriyet Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.				* *			*2*
Atatürk Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.					*		*1*
Pamukkale Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.				*			*1*
A.İ.B. Ünv. Müzik Eğt.A.B.D.				*			*1*
TOPLAM	*1*	*2*	*3*	*10*	*3*	*1*	*20*

Tablo:3.2. Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanım Gerekliliğine Katılma Durumu.

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*7*	*35*
b) Büyük Ölçüde	*6*	*30*
c) Kısmen	*4*	*20*
d) Çok Az	*1*	*5*
e) Hiç	*2*	*10*
Toplam	***20***	***100***

"Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanım Durumu"na ilişkin olarak; öğretim elemanlarının %35'i tamamen, %30'u büyük ölçüde, %20'si kısmen, %5'i çok az, %10'u ise hiç katılmıyorum biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu durumda ankete katılan öğretim elemanları "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanım Durumu"na ilişkin olarak %35 + %30=%65 oranında olumlu ve %20 oranında kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim elemanlarının %5 + %10 = %15'i ise Türk Müziği ezgilerinin şan eğitiminde kullanım durumuyla ilgili olarak olumsuz yönde fikir belirtmişlerdir. Dolayısıyla bu durum; öğretim elemanlarının "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanımı" hususunu ağırlı olarak onayladığını göstermektedir.

Tablo:3.3. Günümüze Değin Uygulana Gelen Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimize Dayalı Şan Ekolü Oluşması Durumu.

Seçenekler	*f*	*%*
a)Tamamen	*0*	*0*
b)Büyük ölçüde	*0*	*0*
c)Kısmen	*4*	*20*
d)Çok az	*6*	*30*
e)Hiç	*10*	*50*
Toplam	***20***	***100***

"Günümüze Değin Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Geleneksel Müziklerimize Dayalı Şan Ekolünün Oluşma Durumu"na ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %20'si kısmen, %30'u çok az ve %50'si ise hiç katılmıyorum biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu sonuçlara göre; ankete katılan öğretim elemanları "Günümüze Değin Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimize Dayalı Şan Ekolünün Oluşma Durumu"na ilişkin olarak %0 + %0= %0 oranında olumlu ve %20 oranında kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim elemanlarının %30 + %50 = %80'i ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir. Buna sonuçlara göre, ankete katılan öğretim elemanlarının ağırlıklı olarak şan eğitimi derslerinde geleneksel müziklerimize dayalı "Şan Ekolü"nün henüz yeterince oluşmadığı konusunda hemfikir olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo:3.4. Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimizin Kapsadığı Alan Durumu.

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*1*	*5*
b) Büyük ölçüde	*8*	*40*
c) Kısmen	*10*	*50*
d) Çok az	*1*	*5*
e) Hiç	*0*	*0*
Toplam	***20***	***100***

"Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimizin Kapsadığı Alan Durumu"na ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %5'i tamamen, %40'ı büyük ölçüde, %50'si kısmen ve %5'i ise çok az biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu sonuçlara göre; öğretim elemanları "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimizin Kapsadığı Alan Durumu"na ilişkin olarak %5 + %40 = %45 oranında olumlu ve %50 oranında kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim elemanlarının %5 + % 0= %5'i ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir. Bu durum; öğretim elemanlarının "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimizin Kapsadığı Alan" durumuna istinaden, ağırlıklı olarak kısmen düzeyinde görüş beyan ettiklerini göstermektedir.

Tablo: 3.5. Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Öğrencilerin Geleneksel Müziklerimizi Söylemede Beceri Durumları.

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*3*	*15*
b) Büyük ölçüde	*9*	*45*
c) Kısmen	*6*	*30*
d) Çok az	*1*	*5*
e) Hiç	*1*	*5*
Toplam	***20***	***100***

"Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Öğrencilerin Geleneksel Müziklerimizi Söylemede Beceri Durumları"na ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %15'i tamamen, %45'i büyük ölçüde, %30'u kısmen, %5'i çok az ve %5'i ise hiç katılmıyorum biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu sonuçlara göre; ankete katılan öğretim elemanları "Bireysel Ses Eğitimi (Anadal Şan) Derslerinde, Öğrencilerin Geleneksel Müziklerimizi Söylemede Beceri Durumları"na ilişkin olarak %15 + %45 = %60 oranında olumlu ve %30 oranında ise kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim elemanlarının %5 + %5 = 10'u ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir.

Tablo: 3.6. Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Geçerlik-Yeterlik Durumları.

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*0*	*0*
b) Büyük ölçüde	*5*	*25*
c) Kısmen	*6*	*30*
d) Çok az	*6*	*30*
e) Hiç	*3*	*15*
Toplam	***20***	***100***

"Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Geçerlik-Yeterlik Durumu"na ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %25'i büyük ölçüde, %30'u kısmen, %30'u çok az ve %15'i ise hiç katılmıyorum biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu sonuçlara göre; öğretim elemanları "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Geçerlik-Yeterlik Durumu"na ilişkin olarak %0 + %25 = %25 oranında olumlu ve %30 oranında kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim elemanlarının %30 + %15 = %45'i ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir. Dolayısıyla; ankete katılan öğretim elemanları, "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Geçerlik-Yeterlik Durumları"nı yetersiz olarak nitelendirmektedirler.

Tablo: 3.7. Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanmak Üzere, Geleneksel Müziklerimize Dayalı Eserlerin Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu.

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*0*	*0*
b) Büyük ölçüde	*3*	*15*
c) Kısmen	*5*	*25*
d) Çok az	*12*	*60*
e) Hiç	*0*	*0*
Toplam	***20***	***100***

"Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde kullanılmak üzere, Geleneksel Müziklerimize Dayalı Eserlerin Nicelik Olarak Yeterlilik Durumu"na ilişkin soruya; öğretim elemanlarının %15'i büyük ölçüde, %25'i kısmen ve % 60'ı ise çok az biçiminde görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlara göre; öğretim elemanları "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde kullanılmak üzere, Geleneksel Müziklerimize Dayalı Nicelik olarak Eserlerin Yeterlilik Durumu"na ilişkin soruya %0 + %15 = %15 oranında olumlu ve %25 oranında ise kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Ankete katılan öğretim

elemanlarının %60 + %0 = %60'ı ise ilgili soruya olumsuz yanıt vererek bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılmak üzere yeterli sayıda geleneksel müziklerimize dayalı eserler bulunmadığı görüşündedirler.

Tablo: 3.8. Geleneksel Müziklerimize İlişkin Eserlerin Kullanımında Şan Tekniği Açısından Farklı Ses Gruplarına Ait Kaynak, Eser ve Eğitim Materyallerine Ulaşılabilme Durumu

Seçenekler	*f*	*%*
a) Tamamen	*0*	*0*
b) Büyük ölçüde	*2*	*10*
c) Kısmen	*5*	*25*
d) Çok az	*11*	*55*
e) Hiç	*2*	*10*
Toplam	***20***	***100***

"Geleneksel Müziklerimize İlişkin Eserlerin Kullanımında Şan Tekniği Açısından Farklı Ses Gruplarına Ait Kaynak, Eser ve Eğitim Materyallerine Ulaşılabilme Durumu"na dair soruya; öğretim elemanlarının %10'u büyük ölçüde, %25'i kısmen, %55'i çok az ve %10'u ise hiç katılmıyorum biçiminde görüş beyan etmişlerdir. Bu sonuçlara göre; ankete katılan öğretim elemanları "Geleneksel Müziklerimize İlişkin Eserlerin Kullanımında Şan Tekniği Açısından Farklı Ses Gruplarına Ait Kaynak, Eser ve Eğitim Materyallerine ulaşılabilme Durumları"na ilişkin olarak %0 + %10 = %10 oranında olumlu ve %25 oranında kısmen düzeyinde görüş bildirmektedirler. Öğretim elemanlarının %55 + %10 = %65'i ise ilgili soruya olumsuz yanıt vermişlerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu araştırmada bulgular ışığında varılan sonuç ve sunulan bazı öneriler aşağıda sıralanmıştır.

- Ankete katılan öğretim elemanlarının çoğunluğu (%65) Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde, batı müziğinin yanı sıra Türk müziğine dayalı ezgilerin de kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir.
- Öğretim elemanlarının %80'i, ağırlıklı olarak şan eğitimi derslerinde henüz geleneksel müziklerimize dayalı "Şan Ekolü"nün yeterince oluşmadığı konusunda hemfikir olduğunu belirtmiştir.
- "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde, Geleneksel Müziklerimizin Kapsadığı Alan" durumuna istinaden, öğretim elemanları ağırlıklı olarak(%50) kısmen düzeyinde görüş beyan etmişlerdir.
- Ankete katılan öğretim elemanları %60 oranında Müzik Öğretmenliği Anabilim dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi derslerinde, öğrencilerin geleneksel müziklerimizi söyleme beceri düzeylerini oldukça olumlu bulmuşlardır.
- Ankete katılan öğretim elemanları, "Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin, Geleneksel Müziklerimizin Öğretimindeki Geçerlik-Yeterlik Durumları"na yönelik olarak; %45 gibi bir oranda yetersiz olarak görüş beyan etmişlerdir.
- Ankete katılan öğretim elemanlarının %60'ı, bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılan geleneksel müziklerimize dayalı eserlerin; nicelik olarak yetersiz olduğu görüşünde birleşmişlerdir.
- Öğretim elemanları %65 oranında görüş birliğine vararak, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan bireysel ses eğitimi dersinin en büyük sorunlarından birisi olarak; geleneksel müziklerimize ilişkin eğitim-öğretim materyali eksikliği konusuna dikkat çekmişlerdir.

Araştırmada elde edilen bulgular ve sonuçlar ışığında ses eğitiminin gelişimine katkı sağlayacağı düşünülen bazı öneriler aşağıda sıralanmıştır:

- Geleneksel müziklerimizin ses eğitimi içerisinde kullanılması durumuyla ilgili olarak, ses eğitiminin temel düşünce ve kavramları itinalı olarak öğretilmeli ve uygulanmalıdır. Türk Müziğinin ses eğitiminde kullanılması hususunda ise Türk Müziğinin otantikliği ve üslubunun bozulmamasına özen gösterilerek Türk Müziğine uygun yeni bir söyleyiş biçimi geliştirilmelidir.
- Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında uygulanan, bireysel ses eğitimi derslerinde kullanılmak üzere Türk Müziğine ilişkin daha çok eğitim-öğretim materyali oluşturulmalı, bestelenmeli ve şan eğitimine yönelik olarak yeni ve özgün metotlar geliştirilmelidir.
- Bestecilerimiz, ses eğitimi ekseninde ve farklı düzeylere yönelik olarak daha çok Türk Müziğine dayalı eserler verme çaba ve gayreti içerisinde olmalıdırlar.
- Türk Müziğine dayalı şan eserlerinin eşliklendirilerek söylenmesi ve sergilenmesi sağlanmalı, yapılan bu çalışmalar çeşitli iletişim araçları yoluyla halka ulaştırılmalıdır.

Evrensel anlamda geçerli ve kişilikli bir eğitim sürecinin, ulu önder Atatürk'ün de direktifleri doğrultusunda; ancak kültürel değerlerin çağdaş düzeye ulaştırılması ile gerçekleşebileceği fikri göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

Albuz, A. (2001). Viyola Eğitiminde Geleneksel Türk Müziği Ses Sistemine İlişkin Dizilerin Kullanımı Ve Bu Sistem Kaynaklı Çokseslilik Yaklaşımları. Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Çevik, S. (1999). Koro Eğitimi Yönetimi Ve Teknikleri.(İkinci Baskı). Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

Egüz, S. (1978). Piyano Eşlikli Okul Şarkıları. Ankara: Doğuş Matbaası

Gedikli, N. (1994). Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği. İzmir: Ege Üniversitesi. Basımevi,

Kekeç, D. (2006). Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Türk Müziğine Dayalı Ezgilerin Kullanımına İlişkin Bir Araştırma. Ankara:, Yayınlanmamış Y.Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Olgun, S. (1994). Çağdaş Keman Eğitiminde Türk Motiflerinden Yararlanma, K.T.Ü. Fatih Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü. Trabzon: I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu.

Taşer, S. (1992). Konuşma Eğitimi. (Dördüncü Baskı). İzmir: İleri Kitabevi

Töreyin, M. (1999). Bildiri: Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim dalındaki (Şarkı Söyleme Eğitimi) Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Niteliği. VI. İstanbul Türk Müziği Günleri, 13-14 Mayıs İTÜ, İstanbul.